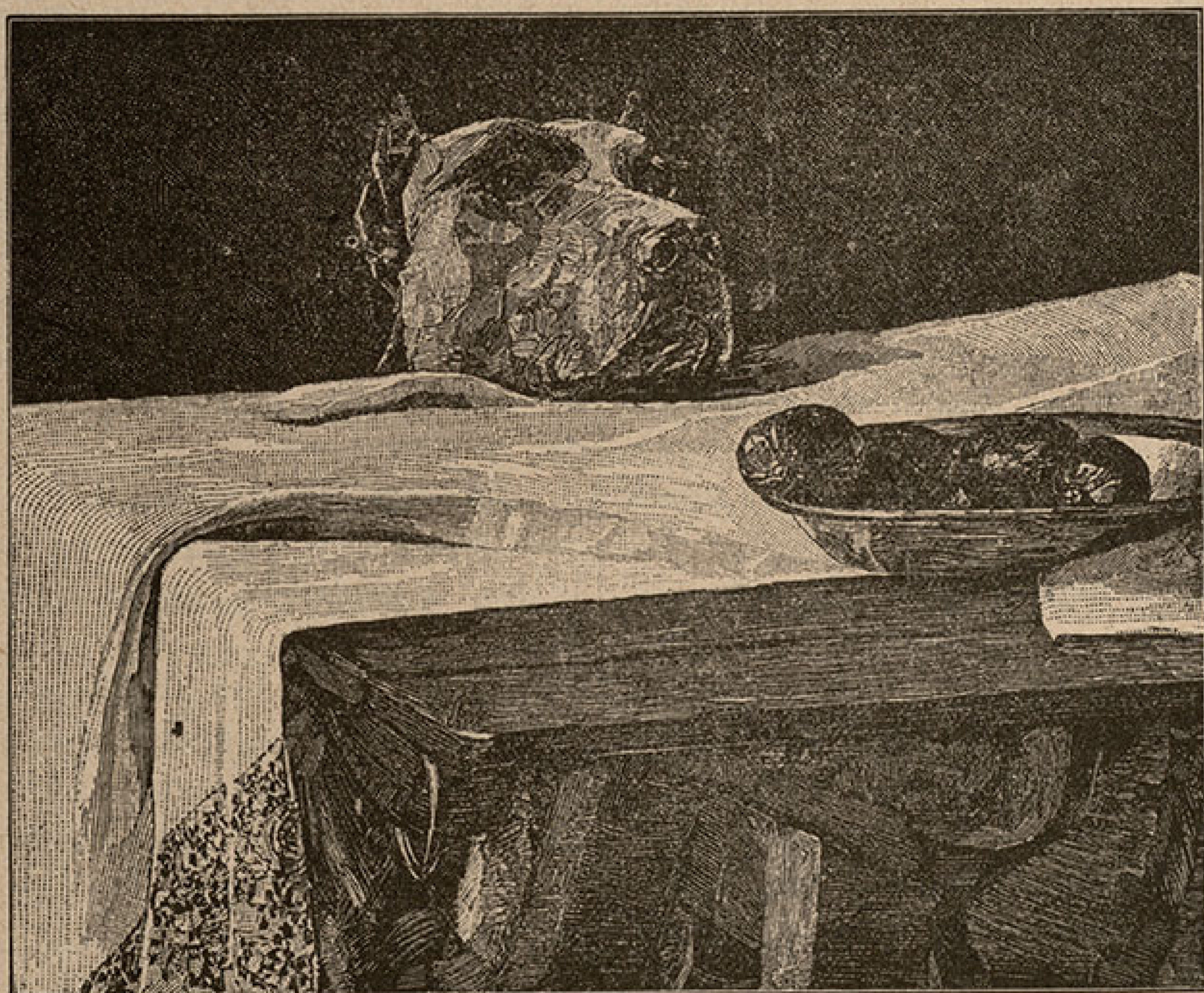

НЕРВЕН

ЧИКА ЈОВИН ЛИСТ.

I. VIII

1887.

ВЕРНИ ЗЕЉОВ.

Вечера је спрењена
 Мити, Гаври, Ради,
 Кад се врате из школе
 И донесу глади.

Домаћица отишла
 Краве да тимари;
 Веран зељов остао
 Да верно стражари.

Рад је зељов да дозна
 Чим ће да се сладе;
 По мирису рек'о би
 Да су салваладе.

Дош'о њушком на близу, —
 Броји салваладе.
 (Свакога би растрг'о
 Да их ко украде).

Искушење ј' велико;
То по себи знамо.
Ал би била грехота

Да га клеветамо;
Зељов дират' ништа неће.
Он мириши само!

Чика Змајован.

БАДЊЕ ВЕЧЕ.

Успомена од Недељка.

(Свршетак.)

II.
Дошао је већ и тај жељени дан, бадњи-дан. Све је свечаније. Сокаком видиш како пролазе људи са неким врећама, а у врећи се нешто миче и ситно гуриче — то је прасе.

Весело је код Стојановог деде. Миши и Мићи читаш радост из очију, ах та ту је бадњи дан.

Мића не зна шта ће прво да почне. Или да иде, да приправи сламу, што ће се довече посути, или ће ићи, да обиђе оно прасе тамо под креветом.

Сви су весели, само Стојан није. Целу ноћ је сневао о сребрној форинти, а Славка баш омразио, што је сиромах. А сиромах Славко тога дана није долазио Стојану, а ко зна шта он сад код куће ради.

Он је седио сам у соби. Ћутао је, а у оку се блистала суза, вечита суза, која од синоћ није престала тећи. Седио је код прозора и гледао на оно голо дрво пред прозором. На њему није било ни једног листка. Па је још жалоснији био, кад је ветар духнуо и грање се тужно превијало. Славку је био тежак терет на срцу.

— Мили мој Стојане, ја те немам више, ја сам лопов, а ти бежиш од лопова. . . Слатки мој Стојане, ти си ме презрео, а ја сам сâм остао, ал ти си мој, ја те још вољем, ја нисам лопов. . .

Лаза. . . — испрекидан је био тај шапат, мисли су му биле замршене, а срце му је давио неки непознат терет и језа га је пролазила, па је почео дрктати. Учини му се као да чује Стојанов глас. О, како је он волео тај глас, како је љупко звонио у његовим ушима, као неки звуци из непознате даљине.

Сад му се учини ту Лаза, те чује, како је злобно повикао:

— Славко је лопов. . не гледајте га више —

За тим је видео Лазу и Стојана, како се загрлили па иду заједно, а њега сва добра деца оставила.

Тако је седио Славко све до вечера. Није ни приметио како се тихо и благо спуштало вече. Небо је било мутно, а крупне пахуљице су вејале на земљу. У селу је било свуда мирно.

Ако прођеш испод кога прозора гори свећа и кандило, а у соби се шири света топлота нека. Деца расипају жуту сламу по соби а рождество се хори на све стране.

Ал глете само Миће и Мише како су весели, јер је дошло бадње вече, а то су они одавна и чекали. Већ дошло време, да се слама уноси у собу.

Мића узео велико бреме сламе, па једва носи. Мића се и не види иза оног бремена, само видиш како иде бреме сламе. Али се доле виде

Мићине ноге, а његово ситно грло поји „рождество“ па се све разлеже. За Мићом иде Миша, па и он помаже а Стојан стоји, па и он нешто мумла.

Разбалаћио се Мића, па већ по трећи пут поји „рождество“ а сламу баца у сваки буцак. Кад је испојао рождество, онда је почео „дјева днес“. Није баш редом појао, ал је то одушевљено ишло (а то се могло видети по зажареним образима).

За тим се шетао по баченој слами, слама шушти а Мића ужива.

Ал још то није главно, тек ће оно бити главно, кад деда после вечере баци орахе из оне саћурице.

Мића је већ приправио и кесу за орахе па је метнуо у џеп да му буде при руци.

Сели су сви за вечеру. Стојан је био зловољан. Није ни с ким ни речце проговорио. Мало пре је немилостиво отиснуо сиротана Мићу, а он баш ни крив ни дужан.

Стојану је сада све неправдо било.

— А где је Славко, децо? запитаће деда у сред вечере.

— Та ваљда је болестан, кад није дошао — одговори Стојан збуњено.

Стојан није ни вечерао као што треба, а Мића тако исто није могао, од радости и од нестриљења, јер је све мислио, кад ће доћи час да деда баци орахе.

Вечерали су. Деда узео испод стола саћурицу са орасима и устаде.

— Но децо. . .

Мића се накашље, јер је сада најсвечанији тренутак наступио. За тим се промигољи, да се боље намести, а срце му заигра, кад је чуо како ораси звече у оној милој саћурици.

Сви устану од стола.

Деда узео два ораха, диже руку и баци у прочеље па рече:

— Во имја оца —

Мића се смеши.

И сина — па баци у зачеље

Мића и не дише.

— И светог духа — на десну страну.

Мића већ диже руке.

— Амин — рече деда и баци на леву страну.

Рррр! полетише орахе као киша, а Мића се устреми, као орао на свој плен, полети, а не знаш дал више згрће руком ил погледом.

Згрће Мића и сламу и орахе, ал се богме ни Миша не да.

Мића већ напунио своју кесу, па сад трча у џепове, ал бадава кад не може да стане, него испада. Па му ни то није доста, него хоће још и она иза кревета од „светог духа“ и од „амин“. (Ал ништа, то ће он други пут.)

Сад се захори „рождество“. Сви су појали, и деда и Мића и Миша, само Стојан је ћутао, па је нешто дубоко мислио.

Лијо или тако? — пита Мића Стојана.

— Лијо — рече Стојан тек да не ћути. Било је баш лијо. Мићи је жао било да даде тај један орах јер је то велик губитак.

Мића пружи Стојану орах, ал га овај одгурне.

— Још боље — промумла Мића, ал само није знао, зашто је Стојан тако набусит.

Нико није знао осим Стојана (а можда и деде)

Још су мало седели, па онда одоше да легну. Мића узео собом и кесу са ораси па ће шњоме и да спава, јер се боји да му не би когод узео.

Сви су легли, да спавају, па шњима и Стојан. Он није хтео одмах лећи, него је чекао, док Миша и Мића не заспе.

Није дуго чекао, а ова браћа заспаше као окупани, да сутра рано устану па да иду на јутрење.

Стојан се свуче, па погледи страшљиво унаоколо, јер му се учини, као да на прозору неко гледи, шта ради. За тим тури руку у џеп од чакшира и извади сребрну форинту, стисну грчевито у руку и тури под јастук.

Све је мирно. На пољу је мрак, снег веје и канда сад поче ветар дувати и издалека хуји. . . .

Стојан леже у постељу. Страшљиво утрне свећу, што је на столу горела. И у собу се увуче црни мрак.

Али тамо пред распетијем још је горукало љубичасто кандилоце и слабо осветило собицу.

— Ниси се Богу молио — учини се Стојану глас из даљине.

— Зашто да се Богу молим, не треба мени Бог ништа да даде, мени ће Лаза дати новаца . . . ох, моја лепа сребрна форинта — тако је мислио Стојан па полако тури руку под јастук, да види јел ту.

Хтео је Стојан да заспи, али га неке силне мисли распињу, неке страшне мисли лутају му по глави па не може, да их се отресе. Па све замршено и испреплетано, а он хоће да их се мане, а не може.

Окрене се на другу страну, па заклопи очи. Пред очима му изгледа опет да је светлост. Чини му се, као да је још дан, а пред њиме оно бело поље. По том пољу иде он и Лаза па наиђоше на неку страшну црну јаму. У тој јами силан мрак. Као да чује неки глас

из јаме, страشان глас, као да је Славков.

Где Славко моли и преклиње Стојана, да га извади из те дубоке и мрачне јамурине. Ал Лаза даје Стојану сребрну форинту, само да га не извади Ал како страшно јауче Славко

Стојан се промигољи па опет отвори очи и види, како кандило још горука и пршти. Окрене се опет на другу страну, само да не чује онај страшни глас из мрачне раке.

Мрак све гушћи. Стојан осети неку студен а у тај исти час духну неки хладан ветар кроз целу собу, кандило прену, па се угаси. Стојан се добро увуче у јорган, зима му је па је почео здраво да дркће. Осетио је, како му по врелом челу мили хладан зној.

У соби је био сад црни мрак. Стојан гледи у мрак па се почео бојати.

Из даљине се зачуше непознати гласови. Стојану се учинило као да чује неко звоно из далека, из непознате даљине. Његови звуци тужно су одјекивали па су чито јецали у оној тузи. И где, тамо далеко нешто се засветли, нека бледа светлост проби кроз зид у мрак и Стојан зачуђено гледао тамо.

Тамо је видео познато лице, он је то лице волео као душу своју, па за једну сребрну форинту презрео је он то лице, презрео је доброга Славка.

Гужно је седео на сребрном облаку, главу је наслонио на руку а руку на колено. Па како се учинило, да благо гледају Славкове очи у даљину, а из очију му теку сузе, сребрне сузе, та већ читав поток стоји исплакан.

Стојан види тај поток како се

таласа, ох та то је поток горких суза. Стојан види како поток буја, како му се приближује. За тим зачује тужне гласе; види Славка како му се груди надимљу, како трепће и види како му се мичу бледе усне, а са тих усана долетали су тихи ал тужни гласи, које је поток суза доносио.

— Ја те немам Стојане, слатки брате мој. Ја тебе још волем, а ти нећеш да ме гледаш погледај ме Стојо . . .

И Стојану се учини као да се Славкове очи макоше а из њих сузе теку.

Стојан се није могао маћи. Он је све чуо. Сетио се, како је некад лепо друговао са Славком, сетио се како је Лаза Славка и њега презирао, што су сиромашни. Сетио се, како му је Лаза дао сребрну форинту, само да метне Славку жуту тицу у цеп, па да кажу, да је лопов. Кад се свега тога сетио, тешко му је било у грудима, као да му се стена свалила на срце, па га гуши, па га притиснула, а он не може да се макне под тим теретом.

Стужио се, кад је видео ону тужну слику несретнога Славка, окренуо главу од ње па кад је опет тамо погледао, ње више није било, него густе и црни мрак.

Како је жељно гледао у мрак, не бил му се опет показала она слика, коју је сад свом душом заволео. Заман је тражио — ње је нестало, само је осетио, како над њим теку нечије сузе, чуо је уздахе и страшно јецање, па кад је опет тамо погледао, видео је — Лазу.

Видео му је лице и очи, ал те очи нису тако тужно и благо гледале, него је из њих пакост провиривала; видео је како се Лаза

подмукло осмејкује а у руци му пуно сребрних форината. Лаза му нуди новце, ал је Стојан сада тражио доброга Славка, који више вреди него све оне сребрне форинте. Славка је тражио, ал њега није било.

Све је ишчезнуло. Стојан поче тихо јецати, поток суза му потекао за добрим Славком. Он се кајао . . .

Све ишчезе, али се из далека зачу тужна једна мртвачка песма.

Врата се отворише и анђели ношаху на гробље у платну мило једно тело — Славково.

Ал беше сиромаш, па га нико није на гробље пратио, само је његова сирота нана ишла за њим, чупала косу и ужасно нарицала за својим добрим јединцем.

И Стојану се учини као да мртва уста Славкова рекоше:

— Збогом мили Стојане . . . па кад пролеће сијне, дођи на гробље; на моме гробу ћеш наћи струк босиљка, а његов тужни мирис . . даље није чуо.

Стојан је плакао искрено.

Бу! Застресеше се прозори.

Бу!

Бу! Тапови запуцаша, а од тога пуцња пробудио се Стојан из страшного сна. Још су му текле сузе. Узе ону сребрну форинту, па је тресну о земљу, обукао се и нико није знао куд је отишао.

Отишао је Славку, да му све призна, да му опрости, и да се помире.

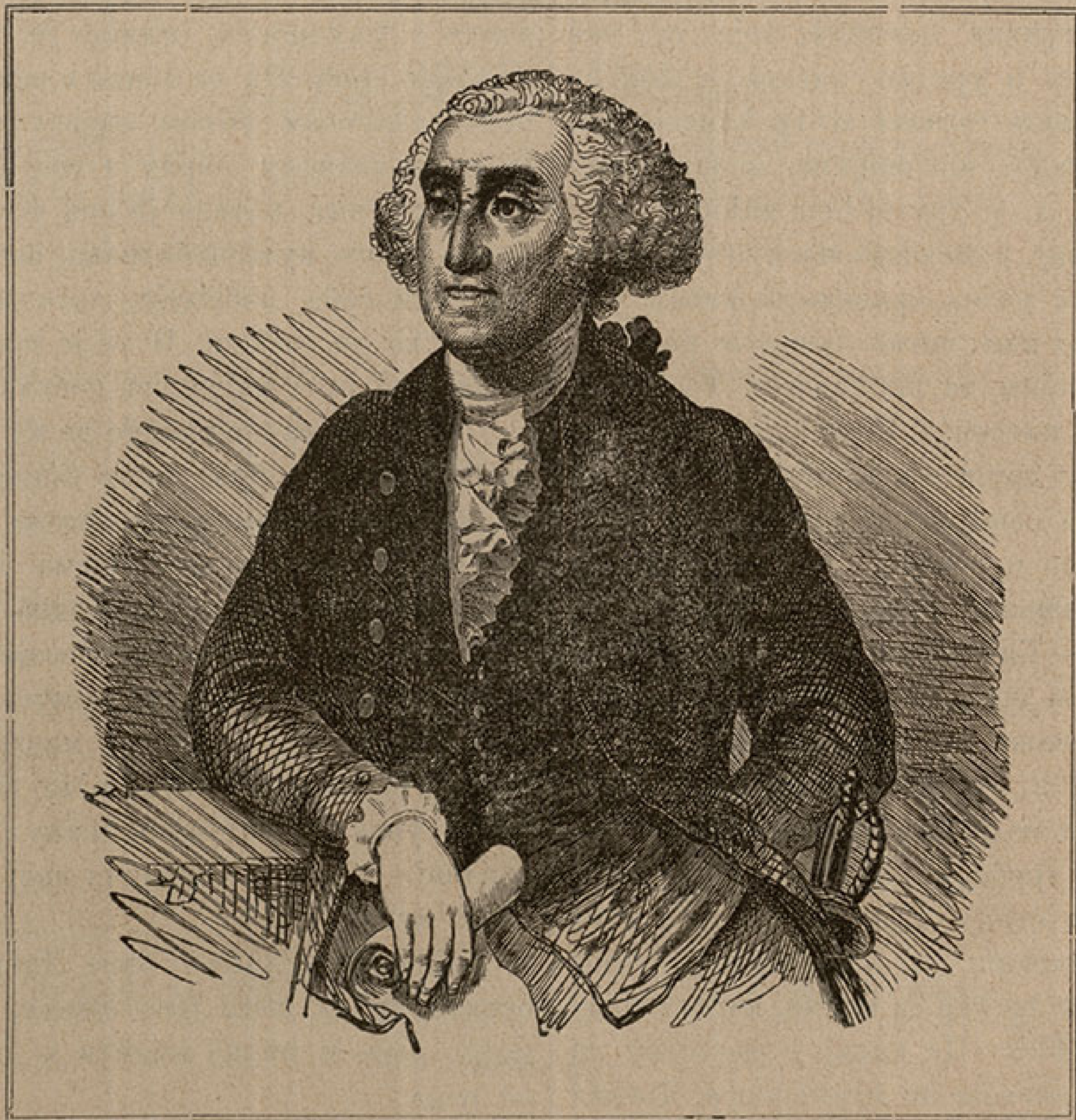
Од оног топовског пуцња ђипише Мића и Миша из постеље. Звона звоне а они радосно вичу:
— Христос се роди!

Све се учинило Мићи свечаније. Лепше је и кандилоце горукало, а по земљи је слама свечано шунтала.

Прошао је одавна божић; ал је на пољу била вејавица.

Правду је љубио више свега. Кад би ко повредио или окрњио ма чије право, против тога насилника устајао би Вашингтон отворено и одлучно. Ево једног примера за то: Једна тачка енглескога устава гласила је овако: „краљ без приволе народних посланика не сме установити никакав нов намет, порез.“ Па кад је краљ Ђорџе III. самовласно одредио неки нов намет, тада је Уашин-

На конгресу (сабору) у Филаделфији 22. јуна (4. јула) 1776. изјавило је најпре седам држава, а на скоро затим и осталих шест, да скидају са себе енглеско господство и да заснивају самосталну државу под именом: „Североамериканске сједињене државе“. Уашингтонова је највише заслуга, што су те све сједињене државе добиле исте заједничке законе и једну управу, којој је

гтон неустрашиво против тога устао и рекао: „Ја знам, да је тај намет незнатан, и да га народ ласно може поднети, — али тиме се крњи право наше, и ја се том намету морам опрети догод не стече приволу народа.“

Сједињене државе североамериканске састојале се од самих насеобина (колонија), које су основали Енглези у 17-ом столећу.

имао стајати на челу један председник, који би са заступницима народа управљао свом том земљом. Па је ли чудо што народ није тражио другог човека, коме би ту власт поверио, већ је са пуним поверењем на то место изабрао и подигао Ђорџа Уашингтона.

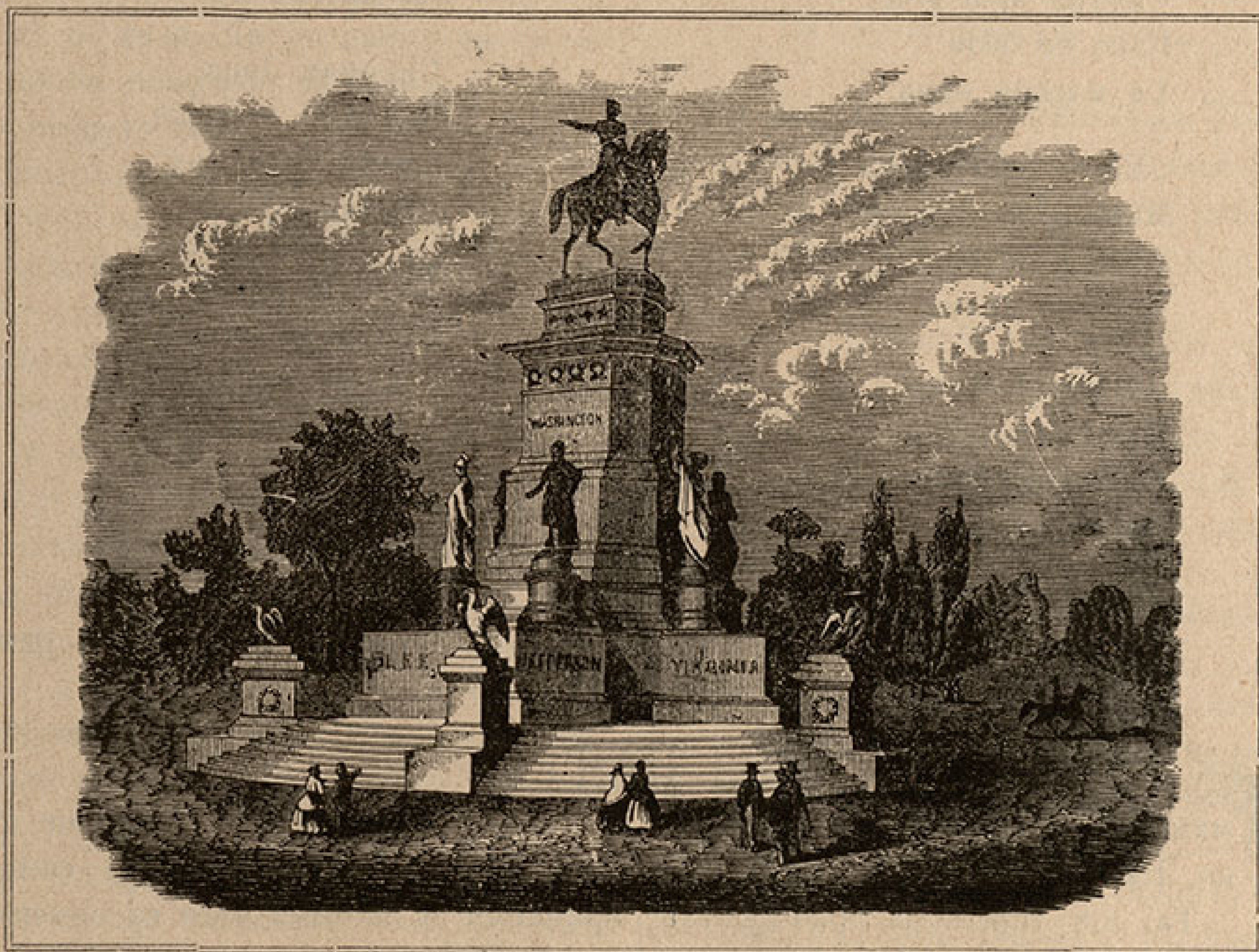
На брзо видели су се и плодови његова прегнућа и деловања. Он је уредио дохотке и расхотке државне, трго-

вину је подигао, пољоделство унапређивао, особито је неговао просвету у корист простог народа, а милостиње је чинио где је год могао, једном речи освојио је срца свију својих држављана. Народ га је називао својим ослободитељем и усрећитељем. О томе се уверио сам по толико пута, кад год је путовао по земљи, да сам главом посматра народне потребе.

Председником је био све до године 1797. а те је године захвалио на тој

Уашингтон и његова деда остаће у вечитом спомену, не само у Америци у новом, већ у старом свету; и свугде где се поштују људи који су своје роду образ осветлили и огромне му користи донели, прибрана ће се и његово име међу прве. Његов салик*) може се наћи и дан данас у свакој породици у сједињеним државама североамериканским.

Године 1830. (тридесет година после смрти му) пренеше његове кости у главну варош, која се по њему такођер

великој части и повукао се на своје добро Mount Vernon, да ту проведе остатке дана своје старости. Преминуо је услед назеба 2. (14.) децембра 1797, дакле у шездесетседмој години свога узорног живота.

У опоруци (тестаменту) својој, поконио је црним робовима својим највише, што се човеку поклонити може, поконио им је слободу. Много је новца оставио на то, да се у Колумбији оснује свеучилиште и школа за сиромашну децу

зове Уашингтон, ту их сахранише и на томе гробу подигоше благодарни потомци споменик, који видите на горњој слици, који спада међу највеће и најлепше споменике нашег времена.

*) Реч „Салик“ створила је потреба, јер за „корше“ немамо друге згодније српске речи. Неки су почели ту реч употребљавати и за оно што Немци кажу „Brustbild“. Не проширујмо појам те речи и на оно, чему није намењена. За „Brustbild“ имамо своју згодну стару реч „копсје“. Ур.

НАШ ЛАКОМИ ЈОЦА.

Мамице мила
Знаш шта би хтео?
Пио би млека
Ако би смео.

Мамица от'шла
Да каву кува,
А Јоци рекла
Да сеју чува.

Чувајућ' сеју
Смотри наш Јоца
Како се бели
Са млеком боца.

„Ха — ено млека;
Мамице нема,
А сеја — она
И 'нако дрема.“

Потрчи тамо
Да млека пије,
Ал' га се боме
Нанио није.

Боца високо
На даски стала,

Доватит' боцу
То није шала.

Шепртљи дуго
Наш Јоца мали,
Најпосле боцу
На себе свали.

Ето ти на то
И мајка дође,
А Јоцу жеља
За млеком прође.

Сиромах Јоца,
Зна шта га чека,
Стаде га одмах
Читава дрека.

Хтео је млека
Пре реда пити,
Зато је мор'о
И суза лити.

Јер сваки који
Поступа слепо,
Никада не ће
Свршити лепо.

Војшић.

МОЈ ПАНТА.

мам вам ја једног брата од стрица. Име му се Панта.

Тај мој Панта би врло ваљан дечко био, јер мало је таких глава као што је он, само, само да није имао једну велику ману.

Ја вам чисто не бих казивао о том, а и он је молио да га не срамотим, али ћу ипак да кажем. Нек чују сви, па нек виде како је то гадно, безбожно.

Дакле, Панта је душмански таманио тигце.

Још док је мали био, јако је волео, кад се могао дочепати врапчијег гњезда, па да извади јаја или врапчиће. Је ли само опазио у крову гњездо, одмах би потражио лествице, па дај скидај доле.

Е па, мало по мало па се он на то баш навади. Није то остало само на врапцима и ластама него се окомио на све, којих се само дочепати могао.

Није он марио, ама баш ни мало, што те тигце не само лепо певају, него још и требе бубе, гусенице и другу гаддију. Код њега разлике не бече.

Па што која година, у нашем селу све мање тигца. Неколико њих а највише Панта, толико се окрвише на јадне тигце, да их готово све које потаманише, које развијаше.

Господин је, истина, то строго забранио, али је то слабо помагало. Панта је чак и у господиновој башти повадио тигчиће.

Повео га господин тако једном у своју башту, што је баш уз шуму, па му се похвали како има у једном глогу косово гњездо, и у њему три мала косића. Одведе га тамо.

Међу једним рашљама савили косови лепо, спретно гњезданце, а господин још начинио као колебицу, па мали не могу никад да покисну.

Кад приђоше гњезду а птенци почеше зијати. Жуте им се још кљунови маленима. Господин извади из шпага мало хлеба, па их нахрани, а види се како му је мило. Да је знао шта ће се мало после догодити, знам зацело да их не би показао Панти.

Напоследку се вратише кући.

Панта поче да премишља, како би било кад би извадио те косиће. Е, ал' се боји господина! Зна да би му господин ваљано испранио тур. Али опет, зар ће господин одмах н. њега посумњати? Баш ће отићи по њих.

Што емислио, то и учинио.

Врати се он у господинову башту, извади тичиће па их стрпа у шпаг. Маторци су тужно пискали за својом децом, ал' то Панту није болело. А да сте га запитали, зашто их је извадио, не би вам знао касти.

Па је онда пошао кући, а путем загледа у сваки шумњар, неће л' опет опазити гњездо какво. Но како не гледаше преда-се, то запе за неки чапур и поерну на дрво, крај кога се нашао баш. А на несрећу косића удари се баш оном страном о дрво, с' које стране беху косићи, па их тако удави. Само један мало писну. — Бацио их је тамо негде у траву, па као да му жао беше, ал' је већ доцне било. Напоследку, и онако не би дуго живели, можда би још тога дана омастиле бркове мачке му.

Како је било господину, кад је видео празно гњездо, не могу вам рећи, само, умало што се није заплакао.

На Панту није сумњао, него је ми-

слио, да су их какве грабљиве тичурине однеле.

Али ће ми се наскоро дати прилика, да дознам за тога, што тако душманеки тамани птице.

Неколико дана после тога идем ти ја Чича-Остоји у виноград, па ми се чича потужи у разговору, како ове године неће имати тако воћа, јер су му скоро све гусенице прождерале.

— Таманио сам, вели, и таманио, ал' немож' то без тичије помоћи. А било их је ту око мене тма божја.

— Па куд би нестало птица, упитах чичу.

— То зна онај анатемњак Панта. Он их је све потаманио и развијао. Био је ту опет пре неки дан, али, само да сам га могао ухватити, бих му поштено платио!

Дакле је Панта тај мајстор, помислим у себи. Само кад смо га ухватили. Оппростим се са чичом, па хајд' кући. Враћајући се седнем под једну липу. Баш је тада цветала па мирише како је богу воља.

Седео сам ту, не знам ни сам' докле, па се замислио, бого замислио.

Кад тек долете од некуд читаво јато врабаца, па се начичкаше на један трн. Не види се трн од силних врабаца.

Били су врло усплахирени, па што није иначе обичај врабаца, ћугаху као заливени. Где који тек мало шумне намештајући крила.

Шта ли је то боже с' врашцима?!

Тек се онај на врху размахну па се развика: „Ама, браћо, докле ће то тако трајати? Зар се ми никад смирити нећемо? Шта смо ми тако Богу згрешили, кад нас ево хоће све да искорени. Ето нам се тај Панта (Дакле баш заиста Панта!) попео на душу, па никад да се сиће, те да одахнемо душом. Ево не могамо баш ни једно једито тиче отхранити, па сад наопако као да ће и нама да одзвони. Нигде мира под овим небом а све од тог Панте и његових савезника!

— Дакако, прихвати онај одмах до њега, лукав ти је као лија, па нас превари као ништа. Лови нас тако, па храни с' нама мачке; а ја држим, да смо ми заслужили оно мало зрна, што поједемо. Зар није тако?

— Тако је, повикаше сви.

— Нека мачке једу мишеве, који чине штете, а не нас, опет ће тај други.

— Да богме, тако је! повикаше и опет сви у глас.

— Па де, је ли мајка родила јунака, који ћи нас знати посаветовати, како да се опростимо ове беде и невоље, запитаће онај на врху.

Сви су врапци ником поникнули.

Један истина рече, да би Панту требало тужити господину, али ко би то учинио?

— Ја ћу, рекох им.

Врапци зар помислише, да сам ја Панта, па тек фрррр — , и одлетеше као ветар.

— Хеј, станите, хтедох да вичем, али се — пробудим.

Био сам заспао, па где шта сам снιο. Баш ћу помоћи тим јадним тицама, ако икако узмогнем.

Дигнем се па управо Пантиној кући.

Кад тамо, а Панта узео свог малог брацу, па му метнуо међу прсте врапчије јаје на једној појачој сламки.

— Добро држи, вели му, па ћеш видети како се гради воденица.

Браца држи па једва чека да види чудо невиђено.

Панта бајаги тамо нешто удешава, па тек наједаред склопи братовљеве ручице, а јаје се међу њима раздробиле. Расплака се дете, кад виде, како га браца превари.

У том ја приђем.

— Кажи ти мени право, Панто, шта су теби врапци скривили, кад их толико гониш.

— Зато што су криви.

— А зашто су криви?

— Зато, што су они кад су оно Христа разапели, све викали: жив! жив!, па су га чивути једнако мучили.

— А где си ти то читао.

— Нисам читао нигде, али сам слушао кад бабе причају.

— Дакле, ти бабе слушаш, а господинове си речи преступио! Чекај мало, чекај! — А што хваташ косове, па славује, па друге тице?

— Они лепо певају.

— Ваљада кад их удавиш, — онда певају? Панта се збунио, па оборио очи.

— А зар ти не знаш, брајко, наставих ја даље, да кад не би било тих птичица, да не би јео трешања, крушка, јабука и другог воћа, јер би то све гусенице и друга гадија прождерала. Не би било ни лиска, а некмоли рода!

Панта узео неки прутић па копка њиме земљу, а не диже очију.

Приповедим му мој сан о врапцима, ал' му нисам казао да сам то сањао.

Панта тек сад подиже очи па се осмејкиваше неверујући.

— Јест, јест, рекох му, па кад те туже господину они, па чича—Остоја, проћи ћеш као нико твој! Ти си зацело господинове косиће однео. (Ово сам и казао онако насумце, али се он и сам издао)

— Нисам то ја . . . овај . . . бога ми нисам . . . , поче да се брани, а поцрвенио до ушију. Баш се види да лаже.

— Шта ниси, кад јеси! Мислиш да не видим како лажеш. Ево сад идем одмах господину.

— Немој, молим те, брато, нећу никад више.

— Е нећеш да, ти само кажеш тако. Треба баш да добијеш што си заслужио.

Панта само што не плаче. Очи му се светле, а све нешто гута.

Ја одох кући, а Панта оста, можда сасвим плачући.

Сутра дан била је недеља, а ја пошао господину. И ако му нисам више

ђак, опет га зато поштујем и волим као свог родитеља, а и он мене воли.

Таман да отворим врата од авлије господинове, а тек испаде одонуд Панта. Да сам био онако мали као он, би се ударили нос о нос.

Сав се нешто запурио. Очи му се светле као оно синоћ, само је тај сјај сасвим друкчији. Стидљиво ме погледа, па шмукну поред мене.

Уђем унутра, а господин стоји на прагу, па ми се поче хвалити како има добру децу. Панта отишао сам господину па му све казао и молио га да му опрости, а задао поштену реч, да неће никад више таманити тице.

Зато ли је, дакле, Панта онако весео!

А шта ми га, боже на то приволи?

Приповедио ми после Панта, а ја ћу ево вами.

Кад сам оно од њега отишао, а он поче озбиљно да премишља о свом неваљалом делу. Наступило кајање, па страх од господина, а плаши га и то, што су врапци проговорили. Никако да се смири. Легао је, али непрестано о том премишља. О томе је и сањао.

Ево му сна

Он је, као, у школи са осталом де-

цом. Господин пише тамо за катедром, а они прочитавају у себи лекцију. Тишина, да не мож' бити већа. Тако се лепо чују оне две муве, што се тамо амо по школи узмувале. Врата су отворена.

Наједном долетеше неке силне птице. Оне исте, што их је потаманио. Какви их ту нема: ласта, славуја, косова, детлића, сеница а понајвише врабаца. Ту су и она два косића господинова.

Шта ће сад да буде?

Како уђоше, јурнуше сви на њега... Панта да умре од стаха... Већ осећа како ће да га свог искљују... Дрекну од ужаса — па се пробди. Сав се озноио, па се све обзире по мраку, одахнуо, кад је видио да је сан.

Али га је тај сан покренуо да оде господину. Одлучио је те ноћи да му све каже, а своју је реч, као што видимо, и одржао.

Сад више не мрзи птице, него их чак и воле јако. Летос умало што се није побио са неким дечаком, кад онај хтеде да поруши ластино гнездо.

Ето то вам је приповест о мом Панти, па „од мен прича од Бога вам здравље!“

— Љ. —

МОЛБА НАШИХ МАЛИХ ПЕВАЧА.

I.

 ве кровове, све пољане,
горе, шуме, њиве, брег,
где би нашли зрнца хране,
покрио је голем снег,
наше хране неста сад
па нас мучи љута глад:
*дајте добре душице
нама хлеба мрвице!*

II.

Ко доживи дане боље,
док пролеће љупко гране,
певаћемо с' драге воље
скакутати на све стране,

с' воћке требит' шкодљив род
да Вам буде сладак плод;
*дајте добре душице
нама хлеба мрвице!*

III.

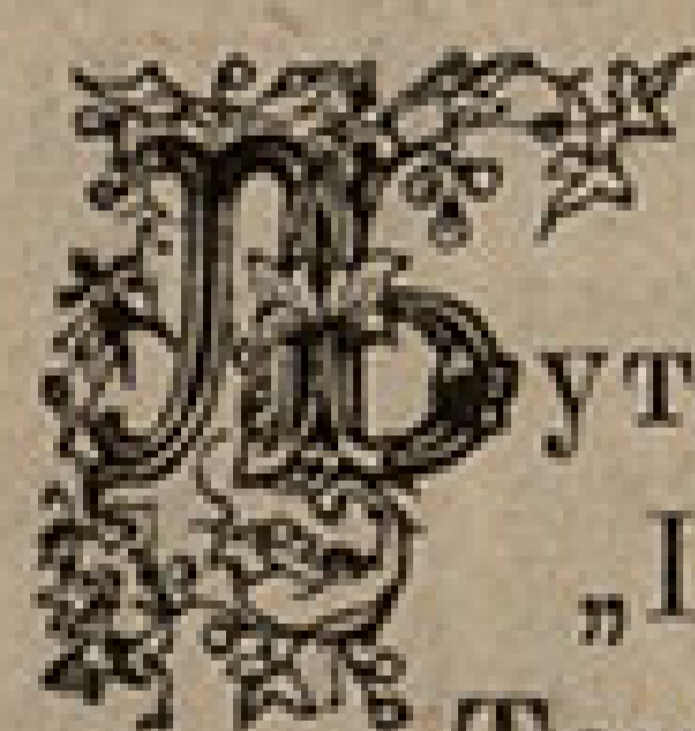
Са свечарског стола пуна
мрвице су за нас доста,
а милошће златна круна
награђена увек поста!
Песма наша с' Вашег крова,
донеће Вам благослова!...
*Дајте добре душице
дајте хлеба мрвице!*

По немачком

Љубисав.

ГРЛИЦА И СОВА.

Бута зима а снег веје.
„Шта ћу, боже, шта да радим?“
Тако рече тица грле
Са тичићем својим младим.

Долетеше у невољи
До некака шушља дуба;
Ту да уђу, нагони их
Оштри ветар, зима груба.

А кад тамо, све је згодно;
Допало се грличици.
А домаћин, стара сова,
Ту сеђаше на столици.

„Добар вече!“ грле рече,
„Еда л' што год за вечеру?
Благодарна бити ћу ти,
Задајем ти тврду веру.“

Насмеја се сова горко:
„За вечеру ти би била
Хеј да нисам тако болна,
Не би натраг излетила!“

Сад грлица виде шта је;
Огреја се па изиде:
„Та крвници, кад не могу
Зла чинити, они с' стиде.“

Ђ. Ст.

ВРАПЧИЈИ ЦАР.

Бесте, у великој Русији има много
што-шта, чега у другим земљама
не има. Тако има онде и врапчији
цар, ал тај врапчији цар није врабац,
а није ни курјак (ма да се зове Волф),

него је човек — (цареви и треба да
увек буду људи). Ево како о томе пи-
шу неке руске новине. Кад смо летос
били на спахилуку Волфову, била је ве-
лика прожега и омара. Волф нас лепо

дочека и позове нас горе на терасу. Док се припремала разна ђаконија, којом ће домаћин да нас почастује, гледамо како по сребрном богатом посућу сасвим мирно свакућу вранци. Од нас гостију малко су и зазирали, али према домаћину били су сасвим поверљиви, скакали су му на руку, са руке на раме и цинкали су мрвице које им је домаћин дроблио. Ви се томе чудите, рећиће домаћин. Но мени је то сад већ нешто обично. Ено погледајте тамо по стубовима како су се поређали млади врапчићи. Још су полетарци, па се не уздају

у своја крила; — за то њихови родитељи долазе овамо и носе им трошице од јела. — Па како сте се ви то с њима тако спријатељили? упитамо ми. — Не знам ни сам како, — одгори Волф. То ми је наследство од мога покојног оца. Он се још пре двадесет година опријатељио са врапцима. Стари врапци изумиру, али нови нараштаји долазе сваке године амо на терасу, и ето видите како су питоми, као да су голубови а не врапци. Они ми долазе у госте само до Илијна дне, а после се разиђу по околним њивама.

Лака била црна земљица

ВЛАДИМИРУ ТУРОМАНУ

ученику VIII. гимн. разреда,

који ових дана у Београду преминув, ожалости, не само своје врле родитеље, већ и свакога друга и познаника, јер сви су га љубили и штовали и од њега многоме се добру надали!

ДАШТАЊА

РЕШЕЊА ДАШТАЊА

из броја 2-ог.

1., МАРА. — САРА. — БАРА. — ПАРА.

2., (Ребус.) Стриц.

3., (Аришмогриф.) ДАРИНКА. — ДИНКА. — НИКА. — НАДА — КРИН. АНКА. — АРАД. — ДАН. — РАК.

4., (Шаливо ишање.) Може, са оном другом руком, коју има.

5., (Копљички свок.)

Сто мишица да имадем,
сто мишица, сто срдаца,
па све да их дадем,
нека служе своме роду
нека служе, нека падну
за златну слободу.

Ал ја имам руке двије,
а у груди бије,
срце једно, једно само
па ми још милије,
срце једно за сто срца вредно.
До две руке и то срце моје
та све благо моје
негујем га како боље знадем
да га дадем моме роду,
Нек се леме ове руке моје
Нека гине ово срце моје
Ој за језик, име и слободу.

Милан Си-
моновићучен.
I. гимн. разр.
у Н. Саду, 1.

2. 3. 5. — Милан Полит гимназијста у Новом

Саду, све. — Бранислав Петровић, ученик 4. р. у Вршцу, 1. 2. — Пера Богдановић гимназ. II. разр. у Новом Саду, 1. 2. 3. 5. — Љубомир Мијаиловић гимназиста III. разр. у Београду, 1. 2. 3. 5. — Лопосава Ивачковић из Делиблата, 1. — Бранко Муачевић ученик 2. разр. у Осеку, 1. 2. — Бранислав Кршипогачић учев. 1. гимн. разр. у Осеку, 2. 3. — Равица Зрнићева у Н. Саду, 1. 2. 3. 5. — Војислав Павловић уч. I. гимн. разр. у Ср. Карловци, 1. 2. 3. — Никола Милутиновић уч. 2. разр. 1. 2. — Сима и Живко Милутиновић ученици 2. разр. у Панчеву, 1. 2. 3. — Јелисавета Барако у Новом Саду, 1. 2. 3. — Даринка пл. Бугарин ученица реалке у Петрињи, 1. 2. 3. — Михајло Поповић гимназиста II. разр. у Неготину, 1. 2. 3. — Дане М. Јовановић у Београду, 1. 3. — Мита Алексијевић ученик 4. раз. Мађарске школе у Жабљу, 1. 2. 3. — Ђока Секулић Карловчанин у Н. Саду, 2. 3. — Јованка Илића у Томашевцу, 1. 2. 3. — Милица Илића у Томашевцу, 1. 2. 3. — Владислав Станисављевић ученик 4. гимн. раз. у Карловцима 1. 2. 3. — Живка Прњаворчева учитељица жен. школе у Злоти, 1.

ОБРАЂАМО НАРОЧИТУ ПАЖЊУ

наших млађаних читалаца на једну књигу, која је ових дана на свет изишла и која ће бити од велике користи сваком, коме је стало од чистог и правилног писања српским језиком. Та је књига:

Скупљени списи Јована Бошковића.

За сада је изишла I. свеска „О Српском језику“, — а та је свеска баш најглавнија у том погледу, јер ту нису нека сухопарна правила у виду граматике (чега се многи боје), већ су ту лако, окретно па ипак темељито нанизане погрешке, које су се у нашем говору и писању усебичиле, а таки долази поука, како се што правилно и чисто српски каже.

Ову књигу треба свако да набави, а нарочито ученици оних несрпских гимназија, где се српски језик предаје мало или нимало. Ур.

НАША ПОШТИЦА.

(7.) (Н. К. у М. Гомирје.) Ти хоћеш да твоја даштања изиђу тако у идућем броју. Лепо. Али шта ћемо са оном гомилом даштања, која већ од више година чекају да дођу на ред. Уз то си заборавио приложити и решења, без тога ни једно даштање не примамо. Што се тиче песама, оне које требају поправке, за њих је најбоље да остану код куће, — све док док то-

лико не ојачају, да могу без туђе помоћи на јавност поћи.

(8.) (М. Р. Д. у Београду.) Песма ти је подесна штампаше се. И даштања су добра. нарочито оно „шаљиво питање“ показује да се не придржаваш туђих шаблона, већ волиш да будеш самосвојан. Пошљи ако још што знаш.

(9.) „Ковадолски натарош“. Да си ме питао ја ти не би саветовао да то преводиш. Има у мађарској књижевности много појема. Превод је мешовит; по нешто ти је добро испало, а где-где се види кубура и натезање. Она мања песма добра је и ући ће, — тако и оно уз слике. Само си погрешно што си сликама мастилом написао бројеве: I. II. III. — Не знам хоћели се моћи учинити да се не измрљају.

(10.) И. М. у П. Ја мислим да је неспоразум и писао сам накнаднику о томе. Књигу сам вашу добио, — и одговорићу вам поштом кад доспем.

(11.) „Прница.“ Ова твоја приповетка слабо би се коме допала. Песме су ти боље и штампаше се кад дођу на ред. Твој друг лепо црта: реци му нека се у том усавршава, па ако има кад нека нам још који мали цртеж свој пошље уз твоју песму.

НОВИЈЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВЕ

које уредништво у замену прима.

Глас. Излази у В. Бечкереку недељно једанпут Одговорни уредник: Др. Емил Гаврила. Власник, издавалац и штампа: књижара и штампарија Ј. Грчића. Годишња претплата 4 фор. (За Србију 10 дин.)

Воља народа. Лист за политичне, просветне и привредне цели. Излази у Панчеву недељно једанпут. Издавалац и одговорни уредник: Бранко Крчединац. Штампарија Ј. Н. Бека. Годишња цена 5 фор. (За Србију 12 дин.)

Јована Бошковића скупљени списи I. Свеска: О Српском Језику. у Београду 1887, у штампарији краљевине Србије. Цена овој свесци 75 новч. (1¹/₂ дин.)

И овај број шаљемо оним нашим дојакошњим претплатницима, од којих до овога часа још није претплата стигла, молећи их да нам исту што пре послати изволе или да врате бројеве, ако не желе и даље држати лист.

АДМИНИСТРАЦИЈА „НЕВЕНА.“

САДРЖАЈ: Верни зељов (са сликом) од чика-Змајована. — Бадње вече (Свршетак). — Шта вреди школа, Песма од Црка. — Ђорђе Вашингтон (са 2 слике). — Наш лакоми Јоца (песма). — Мој Панта, од — љ —. — Молба наших малих певача (песма). — Грлица и сова (са сликом). — Врапчији цар. — Читуља. — Даштања. — Наша поштица. — Нове књиге и листови.

Цена је „Невену“ за Аустро-Угарску: на читаву годину 4 фор., на пола године 2 фор. За Србију, Црну Гору и за остале крајеве 10 динара или 5. фор. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године. — Сиромашнијим ђацима и свима учитељима даваћемо „Невен“ за четврт цене јефтине. Т. ј. за три фор. годишње, 1 ф. 50 новч. на по год — а за 75 новч. на три месеца. У Србији и другим земљама 7 дин. годишње, 3¹/₂ дин. на по год. — а 1 дин. и 75 пара за три месеца.

Штампарија А. Пајевића у Новом Саду.